

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน
กรุงเทพมหานคร
Factors Impact on Financial Planning Behavior of Upper Secondary School
Students in Bangkok

ชนานพ ลิ้มสุวรรณโรจน์* และพาชิตชนัด ศิริพานิช

คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

118 หมู่ที่ 3 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

Tananop Limsuwanroj and Pachitjanut Siripanich

Graduate School of Applied Statistics, National Institute of Development Administration

118 Moo 3, Serithai Road, Klong-Chan, Bangkok, 10240

Email : tananop.lims@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบ่งชั้นภูมิสองชั้น (Two – stage Stratified Sampling) แบ่งเป็นเพศชาย 144 คน และ เพศหญิง 265 คน สถิติเชิงพรรณานำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Independent t-test One – way ANOVA และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า รายได้ของนักเรียนที่มาจากการทำงาน ทักษะการตั้งเป้าหมายทางการเงิน การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ในด้านการลงทุน การอบรมสั่งสอนจากเพื่อน / คนรู้จักในด้านการออม การเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านการออม และการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านการลงทุน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การวางแผนทางการเงิน ความรู้การวางแผนทางการเงิน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

The purpose of this research is to study the influence of financial planning behaviour of upper secondary school students in Bangkok. The sample group used in this research was randomized from Two – stage stratified sampling divided into 144 males and 265 females. Statistical analysis was done in terms of percentages, t – test, one - way ANOVA, and stepwise multiple regression analysis. The research results show that the significant factors of the prediction in this study were income of the students from work, financial goals attitude,

teaching from parents in investing, teaching from friends in saving, self-learning in investing. These factors were used in the equation of multiple regression analysis.

Keywords : Financial Planning, Financial literacy, upper secondary school students

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 116,681 บาทต่อครัวเรือน ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 ประเทศไทยมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็น 134,900 บาทต่อครัวเรือน และในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็น 156,770 บาทต่อครัวเรือน (ระบบฐานข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพชีวิต, 2561) จะเห็นได้ว่าจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลได้มีนโยบายในการแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ว่าจะเป็น โครงการลดหนี้ ยืดระยะเวลาการชำระหนี้หรือพักชำระหนี้ แต่จากผลวิจัยของธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) พบว่า โครงการของรัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง โดยปัญหาหนี้ครัวเรือนส่วนหนึ่งต้องแก้ด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการเสริมสร้างความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงินของคนไทยด้วย ดังนั้นภาครัฐได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีนโยบายในการวางแผนทางการเงินเพื่อแก้ปัญหาของประชาชนคนไทย ไม่ว่าจะเป็นโครงการคลินิกแก้หนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561) หรือจะเป็นการให้ความรู้ในเรื่องวางแผนการเงินง่ายๆ แบบ Step by Step (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

การวางแผนทางการเงินนั้นสามารถแบ่งออกเป็นตามวัยต่าง ๆ ได้แก่ วัยเรียน วัยทำงาน วัยสร้างครอบครัว และวัยเกษียณ โดยจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินของบุคคลทั่วไปโดย Lusardi and Mitchell (2011) ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินของบุคคลทั่วไปโดยผู้หญิงจะมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินน้อยกว่าผู้ชาย เด็กและคนแก่จะมีความรู้ต่ำกว่าคนวัยทำงาน และคนที่มีการศึกษาจะมีความรู้ทางการเงินมากกว่าคนที่ไม่มีการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาคำรู้และการวางแผนทางการเงินในประเทศฝรั่งเศสของ Arrondel, Debbich, and Savignac (2013) พบว่า ผู้หญิง เด็ก คนแก่ และคนที่มีการศึกษาน้อยจะมีปัญหาในการรับมือเกี่ยวกับการเงินและพบว่า คนที่มีการวางแผนการเงินที่ดี คือผู้ที่มีความรู้ทางการเงิน สำหรับในประเทศไทย พริวรรธ จิระนนทรพร (2555) ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชนวัยทำงานในภาคเหนือของประเทศไทยต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่าคนส่วนใหญ่จะไม่เคยได้รับความรู้และเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน แต่ในทางกลับกันคนส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลแล้ว โดยจะมาจากการศึกษาด้วยตนเอง และรายได้เป็นปัจจัยหลักในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับจารุณี จอมโคกสูง (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลและความสามารถในการวางแผนการเงินของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าคนส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลโดยจะมาจากการศึกษาด้วยตนเอง โดยเฉพาะ ช่วงอายุ การตั้งเป้าหมายทางการเงิน พฤติกรรมค่าใช้จ่าย และสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นปัจจัยในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

โดยจากคำพูดที่ว่า เด็กคืออนาคตของชาติ ดังนั้นการที่จะให้เยาวชนของประเทศไทย มีนิสัยการวางแผนทางการเงิน ควรปลูกฝังตั้งแต่ในวัยเรียน จะช่วยเสริมให้เยาวชนไทยมีวินัยในการวางแผนทางการเงินอันจะส่งผลต่อการเป็นประชาชนที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป โดยจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินของนักเรียนโดย Murphy and Yetmar (2010) พบว่าทัศนคติการวางแผนการเงินของนักศึกษาปริญญาโทบริหารธุรกิจในสหรัฐอเมริกา ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าการวางแผนทางการเงินมีความสำคัญ โดยพวกเขามีความมั่นใจว่าการมีเป้าหมายทางการเงินในระยะยาวจะสามารถดำเนินการวางแผนทางการเงินได้สำเร็จ แต่มีเพียงไม่กี่คนที่มีความรู้ที่จำเป็นในการเตรียมแผนของตนเอง สอดคล้องกับ Shim, Xiao, Barber, and Lyons (2009) ศึกษาเกี่ยวกับเส้นทางสู่ชีวิตความสำเร็จในรูปแบบแนวคิดทางการเงินเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับนักศึกษา ได้ผลสรุปว่าการที่นักศึกษาจะประสบผลสำเร็จในชีวิตจะต้องมีการวางแผนทางการเงินที่ดี โดยปัจจัยที่ส่งผลให้มีการวางแผนทางการเงินที่ดีนั้นมาจากความรู้และความเข้าใจทางด้านการเงินที่ได้รับจากครอบครัวหรือการศึกษาในชั้นเรียน ส่วนในประเทศไทย สนทยา เขมวิรัตน์ และ ดวงใจ เขมวิรัตน์ (2552) ศึกษาและเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และ ก้องเสียง วรภูมิ (2549) ศึกษาการวางแผนทางการเงินของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาสิวิทย จังหวัดชลบุรี โดยนักเรียนส่วนใหญ่จะมีการวางแผนทางการเงินที่ไม่ดีเท่าที่ควร โดยเพศหรือระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลให้นักเรียนมีการวางแผนทางการเงินแตกต่างกัน และการใช้จ่ายรายเดือนของนักเรียนหรืออาชีพของผู้ปกครองส่งผลให้นักเรียนมีการวางแผนทางการเงินที่ต่างกัน

นอกจากนี้ยังมีการสำรวจการออม การใช้จ่าย และการหารายได้หรือการลงทุนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดย เทวินทร์ ขอเหนี่ยวกลาง (2547) พบว่าประชาชนจำนวนมากกว่าร้อยละ 91.9 มีความคิดเห็นตรงกันว่าเยาวชนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย และกรุงเทพโพลล์ (2549) ได้สำรวจความคิดเห็นของสาธารณชนเรื่องสำนึกการประหยัดของเยาวชนไทยในยุคน้ำมันแพง โดยนักเรียนร้อยละ 67.6 คิดว่าตนเองมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย และนักเรียนร้อยละ 27.0 คิดว่าการที่ตนเองฟุ่มเฟือยนั้นมาจากการที่ตนเองไม่รู้จักความลำบากในการหาเงิน

ภาครัฐจึงได้จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อที่ส่งเสริมการวางแผนทางการเงินของเด็กนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นโครงการธนาคารโรงเรียนที่ร่วมมือกับธนาคารออมสินหรือสหกรณ์โรงเรียน แต่จากผลสำรวจของมูลนิธิเยาวชนพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2559) เกี่ยวกับความเข้าใจของเยาวชนไทยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ซึ่งประกอบด้วยการตั้งใจเรียนเพื่อมีอาชีพที่ดีในอนาคต การออม การใช้จ่ายพอประมาณไม่ฟุ่มเฟือย เป็นต้น พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.57 ระบุว่าในการสอนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นสิ่งดี แต่มีนักเรียนเพียงร้อยละ 39.41 เท่านั้นที่เข้าใจอย่างแท้จริง

โดยความรู้ความเข้าใจ และการวางแผนทางการเงินมีประโยชน์และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต ในขณะเดียวกันการเรียนรู้และการทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งที่ไม่ได้ยากแต่ก็ควรปลูกฝังให้อยู่ในจิตสำนึกและควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานงานวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคล (เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ลักษณะการพักอาศัย) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน
2. รายได้ของนักเรียนและผู้ปกครอง (รายได้จากผู้ปกครอง รายได้จากการทำงาน รายได้ของผู้ปกครอง) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน
3. การเรียนรู้หรือการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน (การวางแผนทางการเงิน การออม การใช้จ่าย การทำงาน การลงทุน) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน
4. ความรู้ในเรื่องการวางแผนทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน
5. ทักษะการวางแผนทางการเงิน (การตั้งเป้าหมาย การออม การใช้จ่าย การหารายได้หรือการลงทุน) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

วิธีวิจัย

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ในกรุงเทพมหานครทั้งหมด

ตัวอย่าง

ตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ในกรุงเทพมหานครบางส่วน ซึ่งประกอบด้วยเขตการศึกษา 2 เขต ได้แก่ สพม.เขต 1 และ สพม.เขต 2 โดยการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิสองขั้น (Two-stage Stratified Sampling) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครออกตามเขตการศึกษาเป็น 2 เขต (ชั้นภูมิ) ได้แก่ สพม.เขต 1 และสังกัด สพม.เขต 2 ในแต่ละเขตการศึกษา สุ่มโรงเรียนมาทั้งหมด 7 โรงเรียน ดังนี้

- สพม.เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนวัดอินทารามและโรงเรียนสวนกุหลาบ
- สพม.เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ โรงเรียนสิริรัตนาร และโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

ขั้นที่ 2 ในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นที่ 1 สุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 3 ระดับชั้น ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามประเภทต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

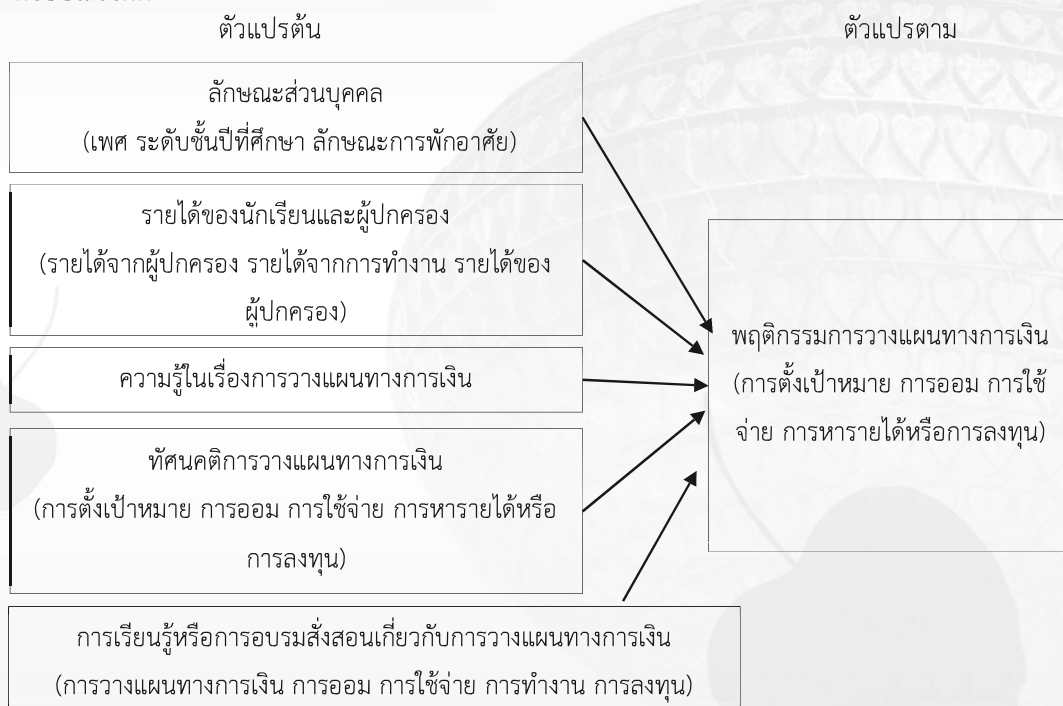
ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ การเรียนรู้หรือการอบรมสั่งสอน ทักษะและพฤติกรรม การวางแผนทางการเงินเป็นแบบเขียนตอบและเลือกตอบจำนวน 7 ข้อใหญ่ โดยระดับคะแนนจะแบ่งระดับคะแนนตามตารางที่ 1

ตาราง 1 ระดับคะแนนของทักษะและพฤติกรรมในเรื่องการวางแผนทางการเงิน

ทักษะและพฤติกรรมทางการเงิน	
ร้อยละ	ระดับ
มากกว่า 80	ดีมาก
70 – 79	ดี
60 – 69	พอใช้
50 – 59	แย่
น้อยกว่า 50	แย่มาก

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) ในการบรรยายลักษณะของข้อมูล และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธี Stepwise เพื่อคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษา

ลักษณะส่วนบุคคลของตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 409 คน พบว่าตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 คิดเป็นร้อยละ 29.1 28.4 และ 42.5 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.8 รายได้ของนักเรียนมักเป็นเงินที่ได้จากผู้ปกครอง โดยนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 77.5 ได้รับเงินจากผู้ปกครองเป็นจำนวนน้อยกว่า 6,000 บาท/เดือน แต่ก็จะมีนักเรียนบางส่วน (ร้อยละ 28.9) ที่หารายได้ด้วยตนเอง แต่เมื่อพิจารณารายได้ของผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มนี้พบว่า ร้อยละ 46.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท และนักเรียนส่วนมากจะพักอาศัยอยู่กับพ่อแม่คิดเป็น ร้อยละ 83.9 รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	หญิง	265	64.8
	ชาย	144	35.2
ชั้นปี	มัธยมศึกษาปีที่ 4	119	29.1
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	116	28.4
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	174	42.5
รายได้ของนักเรียนที่ได้จากผู้ปกครอง (บาท/เดือน)	น้อยกว่า 6,000	317	5.77
	6,000 – 18,000	56	7.13
	มากกว่า 18,000	36	8.8
รายได้ของนักเรียนที่ได้จากการทำงานพิเศษ(บาท/เดือน)	ไม่ได้ทำงานพิเศษ	291	71.1
	1 – 6,000	92	22.5
	มากกว่า 6,000	26	6.4
รายได้ของผู้ปกครอง (บาท/เดือน)	น้อยกว่า 30, 000	190	46.5
	30,000 – 60,000	140	34.2
	มากกว่า 60,000	79	19.3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล
(ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการพักอาศัย	พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่	343	9.83
	ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่	66	1.16
	รวม	409	0.100

การอบรมสั่งสอนในเรื่องการวางแผนทางการเงิน

โดยเรื่องของการเรียนรู้ด้วยตนเองและการได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากบุคคลอื่นในเรื่องการวางแผนทางการเงินของนักเรียนจะแบ่งออกเป็น 5 ด้านได้แก่ ด้านตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับการเงิน ด้านการออม ด้านการใช้จ่าย ด้านการทำงานและด้านการลงทุน โดยจะแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1.การเรียนรู้ของตนเอง 2. ได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากบุคคลอื่นดังตารางที่ 3

ตาราง 4 ร้อยละของนักเรียนที่มีความรู้หรืออบรมสั่งสอนในเรื่องการวางแผนทางการเงิน

ด้าน	บุคคลที่ให้ความรู้หรืออบรมสั่งสอน			
	พ่อแม่	ครู	เพื่อน / คนรู้จัก	ตนเอง
การตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับการเงิน	62.8	38.1	12.0	51.8
การออม	85.6	51.3	16.4	40.6
การใช้จ่าย	64.8	42.8	9.8	44.3
การทำงานหารายได้	74.8	40.6	19.6	32.5
การลงทุน	53.8	43.8	12.0	26.2

หมายเหตุ นักเรียนสามารถได้รับความรู้หรืออบรมสั่งสอนมากกว่า 1 คน

จากตารางที่ 3 พบว่าในเรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นนักเรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อย จะมีแค่ในด้านตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับการเงินนักเรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าร้อยละ 50

ในทางกลับกันนักเรียนได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากบุคคลอื่นในด้านต่าง ๆ พอสมควร โดยนักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่มากกว่าร้อยละ 60 แต่ในทางกลับกันนักเรียนได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากครูหรือเพื่อน / คนรู้จักน้อย โดยในเรื่องที่นักเรียนได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่และครูมากที่สุดเป็นเรื่องของการออม แต่นักเรียนได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากเพื่อน / คนรู้จักมากที่สุดนั้นเป็นเรื่องของการทำงานหารายได้

ทัศนคติและความรู้การวางแผนทางการเงิน

ทัศนคติการวางแผนทางการเงินโดยรวมจะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนมากจะมีระดับทัศนคติในเรื่องการวางแผนทางการเงินดีมาก แต่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินของนักเรียนจะอยู่ระดับที่พอใช้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและรายได้ของนักเรียนและผู้ปกครองดังตารางที่ 4

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติและความรู้การวางแผนทางการเงินของนักเรียนจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคล		คะแนนเฉลี่ยทัศนคติและความรู้การวางแผนทางการเงิน ^{1,2}				
		การ ตั้งเป้าหมาย	การออม	การใช้จ่าย	การหา	ความรู้
					รายได้หรือ ลงทุน	
เพศ	หญิง	4.63 (0.67)**	4.50 (0.84)**	4.26 (0.87)**	4.33 (0.91)**	6.81 (2.00)**
	ชาย	4.35 (0.86)	4.07 (1.03)	3.80 (1.07)	3.93 (1.02)	6.10 (2.29)
ชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	4.59 (0.73)	4.39 (0.91)*	4.14 (0.91)*	4.29 (0.90)**	6.21 (1.96)
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	4.63 (0.65)	4.52 (0.80)	4.28 (0.89)	4.36 (0.80)	7.22 (1.94)**
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	4.43 (0.82)	4.21 (1.01)	3.95 (1.04)	4.01 (1.09)	6.37 (2.28)
รายได้จาก	< 6,000	4.57 (0.70)	4.38 (0.90)	4.17 (0.93)*	4.25 (0.95)*	6.60 (2.12)
ผู้ปกครอง	6,000 – 18,000	4.41 (0.95)	4.20 (1.07)	3.86 (1.18)	3.91 (1.01)	6.84 (2.21)
	(บาท/เดือน)	4.42 (0.87)	4.33 (0.96)	3.89 (0.82)	4.08 (1.00)	5.83 (2.08)
รายได้จาก	ไม่ทำงาน	4.56 (0.73)	4.37 (0.93)	4.10 (0.98)	4.16 (0.97)	6.68 (2.11)
การทำงาน	1 – 6,000	4.45 (0.80)	4.27 (0.96)	4.16 (0.93)	4.27 (0.98)	6.20 (2.20)
	(บาท/เดือน)	4.58 (0.86)	4.31 (0.84)	3.92 (1.02)	4.23 (0.91)	6.50 (2.04)
รายได้ของ	< 30,000	4.56 (0.74)	4.41 (0.91)	4.22 (0.95)	4.26 (0.91)	6.34 (2.17)**
ผู้ปกครอง	30,000 – 60,000	4.53 (0.78)	4.29 (0.99)	4.00 (0.97)	4.09 (1.03)	6.50 (2.19)
	(บาท/เดือน)	4.47 (0.73)	4.30 (0.88)	3.99 (0.98)	4.20 (0.91)	7.22 (1.92)
การอยู่อาศัย	อยู่กับพ่อ-แม่	4.54 (0.74)	4.36 (0.92)	4.12 (0.96)	4.22 (0.94)	6.50 (2.11)
	ไม่อยู่กับพ่อ-แม่	4.50 (0.83)	4.27 (1.02)	4.02 (1.03)	4.05 (1.12)	6.88 (2.24)
ภาพรวม		4.53 (0.75)	4.35 (0.93)	4.10 (0.97)	4.19 (0.97)	6.56 (2.13)

¹ ผลการทดสอบสมมุติฐาน (t-test หรือ F-test) * หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ ** หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

² ค่าในวงเล็บ คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนเพศชายและเพศหญิงจะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติและความรู้การวางแผนทางการเงินที่ต่างกันในทุกเรื่อง นอกจากนี้แล้วนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติการวางแผนทางการเงินที่แตกต่างกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีอื่น ๆ ในเรื่องทัศนคติการออม การใช้จ่าย การหารายได้หรือการลงทุนและความรู้การวางแผนทางการเงิน

เรื่องรายได้ของนักเรียนพบว่า นักเรียนที่ได้รายได้จากผู้ปกครองน้อยกว่า 6,000 บาท/เดือน จะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติการวางแผนทางการเงินที่แตกต่างกับนักเรียนที่ได้รายได้จากผู้ปกครองมากกว่า 6,000 บาท/เดือน ในเรื่องทัศนคติการใช้จ่ายและการหารายได้หรือการลงทุน ในส่วนเรื่องรายได้ของผู้ปกครอง นักเรียนมัธยมที่ผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 60,000 บาท/เดือน จะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้การวางแผนทางการเงินที่แตกต่างกับนักเรียนมัธยมที่ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 60,000 บาท/เดือน

พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินโดยรวมจะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนมากจะมีพฤติกรรมในเรื่องการวางแผนทางการเงินพอใช้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและรายได้ของนักเรียนและผู้ปกครองดังตารางที่ 5

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมของการวางแผนทางการเงินเชิงบวกของนักเรียนจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคล		คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ^{1,2}			
		การตั้งเป้าหมาย	การออม	การใช้จ่าย	การหารายได้หรือลงทุน
เพศ	หญิง	2.58 (0.78)	2.74 (0.91)**	2.14 (0.72)**	2.98 (1.21)
	ชาย	2.48 (0.77)	2.40 (1.06)	1.91 (0.74)	2.97 (1.22)
ชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	2.55 (0.72)	2.55 (0.99)	2.20 (0.78)*	2.83 (1.19)
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	2.53 (0.80)	2.69 (0.98)	2.02 (0.73)	3.00 (1.29)
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	2.55 (0.79)	2.61 (0.97)	1.99 (0.70)	3.07 (1.18)
รายได้จาก	< 6,000	2.55 (0.77)	2.63 (0.96)	2.09 (0.73)	2.97 (1.20)
ผู้ปกครอง	6,000 – 18,000	2.48 (0.79)	2.50 (1.04)	1.88 (0.76)	3.05 (1.27)
	(บาท/เดือน)				
	> 18,000	2.58 (0.77)	2.67 (0.99)	2.08 (0.77)	3.00 (1.26)
รายได้จาก	ไม่ทำงาน	2.46 (0.81)**	2.60 (0.95)	2.08 (0.75)	2.71 (1.17)**
การทำงาน	1 – 6,000	2.71 (0.70)	2.60 (1.00)	2.07 (0.71)	3.58 (1.07)
	(บาท/เดือน)				
	> 6,000	2.85 (0.37)	2.85 (1.16)	1.85 (0.67)	3.85 (1.01)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมของการวางแผนทางการเงินเชิงบวกของนักเรียนจำแนกตาม
ลักษณะส่วนบุคคล (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล		คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ^{1,2}			
		การ ตั้งเป้าหมาย	การออม	การใช้จ่าย	การหารายได้ หรือลงทุน
รายได้ของ	< 30,000	2.53 (0.77)	2.52 (0.92)	2.13 (0.73)	3.02 (1.15)
ผู้ปกครอง	30,000 – 60,000	2.58 (0.74)	2.71 (1.06)	2.04 (0.81)	3.06 (1.24)
(บาท/เดือน)	> 60,000	2.52 (0.85)	2.68 (0.93)	1.94 (0.61)	2.75 (1.30)
การอยู่อาศัย	อยู่กับพ่อ-แม่	2.53 (0.77)	2.64 (0.97)	2.08 (0.72)	2.95 (1.19)
	ไม่อยู่กับพ่อ-แม่	2.59 (0.80)	2.52 (1.01)	1.95 (0.83)	3.14 (1.32)
ภาพรวม		2.54 (0.77)	2.62 (0.98)	2.06 (0.74)	2.98 (1.21)

¹ ผลการทดสอบสมมติฐาน (t-test หรือ F-test) * หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ ** หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

² ค่าในวงเล็บ คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 5 พบว่านักเรียนเพศชายและเพศหญิงจะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมในประเด็นพฤติกรรมการออมและพฤติกรรมการใช้จ่ายที่แตกต่างกัน นอกจากนี้แล้ว นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมในประเด็นพฤติกรรมการใช้จ่ายที่แตกต่างกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่อื่น ๆ

โดยในเรื่องรายได้ของนักเรียนพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีรายได้จากการทำงานมากกว่า 6,000 บาท/เดือนจะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมในประเด็นพฤติกรรมตั้งเป้าหมายทางการเงินและพฤติกรรมการหารายได้หรือการลงทุนที่แตกต่างกับมัธยมศึกษาที่มีรายได้จากการทำงานน้อยกว่า 6,000 บาท/เดือน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธี Stepwise เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยจากข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยแบบ Stepwise ตัวแปรตามต้องมีการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้นแล้วผู้วิจัยได้พบว่าตัวแปรตาม (พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน (ALLB)) ไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติผู้วิจัย (ค่าพี (p - value) ของค่าสถิติ Kolmogorov-Smirnov มีค่าน้อยกว่า 0.05) จึงใช้วิธี Box - Cox transformation ในการแปลงตัวแปรตาม (ALLB) เป็น (ALLB)^{1.75} (ค่าพี (p - value) ของค่าสถิติ Kolmogorov-Smirnov มีค่าเท่ากับ 0.066) เพื่อให้ตัวแปรตามมีการแจกแจงปกติโดยมีสมการดังต่อไปนี้

$$(ALLB)^{1.75} = g_1(\text{ลักษณะส่วนบุคคล}) + g_2(\text{รายได้ของนักเรียนและผู้ปกครอง}) + g_3(\text{ความรู้การวางแผนทางการเงิน}) + g_4(\text{ทัศนคติการวางแผนทางการเงิน}) + g_5(\text{การได้รับความรู้ด้วยตนเองหรือการอบรมสั่งสอน}) + \varepsilon$$

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน (n = 409)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอย ¹	ค่าสถิติ ²	ค่าพี
ค่าคงที่	1.765 (0.700)	2.52**	0.012
รายได้จากการทำงาน	0.001 (0.000)	4.53**	0.000
การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ในเรื่องการลงทุน	0.999 (0.306)	3.27**	0.001
การอบรมสั่งสอนจากคนรู้จักในเรื่องการออม	0.631 (0.231)	2.73**	0.007
ทัศนคติการตั้งเป้าหมายทางการเงิน	0.445 (0.138)	3.21**	0.001
การเรียนรู้ของตนเองในเรื่องการออม	0.536 (0.217)	2.47**	0.014
การเรียนรู้ของตนเองในเรื่องการลงทุน	0.716 (0.260)	2.75**	0.006
$R^2 = .151$; $F = 13.121$; $p = 0.001$			

¹ ค่าในวงเล็บ คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย

² ผลการทดสอบสมมติฐาน (t-test) * หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ ** หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 6 พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดคือรายได้จากการทำงาน โดยนักเรียนที่มีรายได้จากการทำงาน จะมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพิ่มขึ้น ในส่วนต่อมาคือทัศนคติการตั้งเป้าหมายทางการเงิน โดยทัศนคติการตั้งเป้าหมายทางการเงินเพิ่มขึ้น จะมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพิ่มขึ้นเช่นกัน

ในทางเดียวกันการเรียนรู้ด้วยตนเองและการได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากบุคคลอื่นในเรื่องการวางแผนทางการเงินของนักเรียน โดยอิทธิพลที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินจะมีเพียงการได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่และเพื่อน / คนรู้จัก โดยนักเรียนที่ได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ในด้านการลงทุนจะมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพิ่มขึ้นและ นักเรียนที่ได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากเพื่อน / คนรู้จักในด้านการออมจะมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพิ่มขึ้นเช่นกัน เช่นเดียวกับในส่วนการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเองในด้านการออม และ ด้านการลงทุนจะมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธี Stepwise เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครนั้นมีทั้งหมด 5 ปัจจัยได้แก่ 1. รายได้จากการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิรวรรณ จิระนนทรพร (2555) พบว่า การจัดการด้านการเงินไม่ว่าจะเป็นหารรายได้หรือการใช้จ่ายเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลมากที่สุด 2. ทัศนคติการตั้งเป้าหมายทางการเงินสอดคล้องกับการศึกษาของ จารุณี จอมโคกสูง (2555) และ Murphy and Yetmar (2010) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าการวางแผนทางการเงินมีความสำคัญ โดยพวกเขามีความมั่นใจว่าการมีเป้าหมายทางการเงินในระยะยาวจะสามารถดำเนินการวางแผนทางการเงินตามเป้าหมายได้สำเร็จ 3. ได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ในด้านการลงทุน สอดคล้องกับการศึกษา

ของ Shim, Xiao, Barber, and Lyons (2009) สรุปว่าการที่นักศึกษาจะประสบผลสำเร็จในชีวิตจะต้องมีการวางแผนทางการเงินที่ดี โดยปัจจัยที่ส่งผลให้มีการวางแผนทางการเงินที่ดีนั้นมาจากความรู้และความเข้าใจทางการเงินที่ได้รับจากครอบครัว 4. ได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากเพื่อน / คนรู้จักในด้านการออม สอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐพรณ คชโสภณ (2553) ณทิพรดา ไชยศิลป์ (2560) และ จิตรา หาญสุวรรณ (2560) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเรื่องการออมจากบุคคลอื่น จะมีผลสัมฤทธิ์การออมที่ดีขึ้น โดยเฉพาะบุคคลที่ได้รับการสอนเรื่องการออมตั้งแต่ยังเด็ก จะสามารถพัฒนาในเรื่องการเงินในอนาคตได้ดี 5. เรียนรู้ด้วยตนเองในด้านการออมและการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จารุณี จอมโคกสูง (2555) และ พิรารวรรณ จิระนันท์พร (2555) พบว่าคนส่วนใหญ่จะไม่เคยได้รับความรู้และเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน แต่ในทางกลับกัน คนส่วนมากจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลแล้ว โดยจะมาจากการศึกษาด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

จากผลการศึกษาการวางแผนทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นหลักเป็นทั้งหมด 4 ประเด็นได้แก่ (1) รายได้จากการทำงาน (2) การลงทุน (3) การออม และ (4) ทักษะการตั้งเป้าหมายทางการเงิน โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะตามบุคคลที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. รายได้จากการทำงาน จากลักษณะส่วนบุคคลพบว่านักเรียนส่วนน้อยที่มีรายได้จากการทำงาน แต่รายได้จากการทำงานมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงิน ดังนั้นแล้ว โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์จากการหารายได้ โดยอาจจะให้เริ่มจากการหารายได้เป็นกลุ่มๆ เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการหารายได้ในวันกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวันกิจกรรมทางศาสนา วันกิจกรรมของโรงเรียนหรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ในส่วนของร้านค้าหรือผู้ประกอบการต่าง ๆ เปิดโอกาสสำหรับนักเรียนในการทำงานพิเศษในเวลาว่างในตอนปิดเทอมใหญ่หรือหลังเลิกเรียน เช่นการทำงาน part – time หรือ งานเล็กน้อยภายในบ้านเพื่อแลกกับเงิน

2. การออม โดยการออมเป็นพื้นฐานของการวางแผนทางการเงินขั้นแรกๆ ของวัยเรียน โดยการอมนักเรียนนั้นได้รับการสั่งสอนมากมายมาจากหลายแหล่งไม่มาตั้งแต่เด็กนักเรียนยังมีอายุน้อย จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจที่การที่นักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากคนรู้จักในเรื่องการออมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงิน แต่จะแตกต่างกันคือการเรียนรู้ด้วยตนเองในเรื่องการออม ดังนั้นแล้ว โรงเรียนควรโดยอาจจะเป็นวิชาการทดลองการออมเงินในหนึ่งภาคเรียนการศึกษา และเป็นที่น่าสังเกตได้ว่านักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูหรือพ่อแม่ในเรื่องการออมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงิน จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ ครูหรือพ่อแม่ ต้องทำเป็นแบบอย่างให้นักเรียน

3. เรื่องการลงทุน ในเรื่องของการลงทุนนั้นผู้ใหญ่บางคนอาจจะเห็นว่าเรื่องที่ไกลตัวสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ความเป็นจริงแล้วการลงทุนมีความเสี่ยงและต้องเน้นในเรื่องประสบการณ์ ถ้าผู้

ลงทุนได้เริ่มตั้งแต่ยังเริ่มเร็วก็ยิ่งดี เพราะว่าจะได้สัมผัสประสบการณ์ตั้งแต่ยังเป็นนักเรียน อีกทั้งจากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ของตนเองในเรื่องการลงทุนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ดังนั้นแล้ว นักเรียนควรศึกษาเรื่องการลงทุนตั้งแต่ตอนที่วัยเรียน โดยที่ควรจะศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้เช่น หนังสือหรือเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้ โดยเป็นที่สังเกตว่าการอบรมในเรื่องการลงทุนของนักเรียนนั้นพ่อแม่เพียงอย่างเดียวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ดังนั้นแล้ว ผู้ปกครองควรหาความรู้ที่ถูกต้องมาส่งสอนนักเรียน หรือ ทางโรงเรียนควรเปิดวิชาที่เกี่ยวกับการลงทุนสำหรับนักเรียนที่สนใจ

4. ทักษะการตั้งเป้าหมายทางการเงิน โดยการตั้งเป้าหมายทางการเงินเป็นพื้นฐานของการวางแผนทางการเงิน โดยในทัศนคติการตั้งเป้าหมายทางการเงินนั้นจะต้องมีความชัดเจน มีระยะเวลาเป็นตัวกำหนด หรือต้องมีระเบียบวินัยในการที่จะลงมือทำ ดังนั้นแล้ว โรงเรียนมีการเรียนการสอนหรืออบรมในชั้นเรียนอย่างจริงจังโดยบุคคลากรที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ในด้านความรู้ในการตั้งเป้าหมายทางการเงิน ในส่วนของผู้ปกครองควรส่งเสริมและติดตามให้นักเรียนมีเป้าหมายในทางการเงินของนักเรียนในอนาคตเช่น การทำบัญชีรับ-จ่ายของนักเรียน สุดท้ายในตัวนักเรียนเองนักเรียนควรมีเป้าหมายทางการเงินของตัวเองอย่างน้อยในระยะสั้น เช่น การตั้งเป้าหมายในการอยากได้ของที่ต้องการโดยไม่ใช้เงินของผู้ปกครองอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและครบถ้วนมากขึ้น

2. การศึกษากครั้งนี้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการได้รับความรู้หรือการอบรมสั่งสอนจากบุคคลอื่นในเรื่องการวางแผนทางการเงินนั้นมีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงิน การศึกษาครั้งต่อไปควรเจาะลึกในวิธีการอบรมหรือหัวข้อในเรื่องการสั่งสอนของ บุคคลต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- กรุงเทพโพลล์. (2549). *สำนึกเรื่องการประหยัดของเยาวชนไทยในยุคน้ำมันแพง*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2561, จากศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เว็บไซต์ <http://bangkokpoll.bu.ac.th/poll/result/poll333.php>.
- ก้องเสียง วรจุติ. (2549). *การวางแผนทางการเงินของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนมาลีวิทยัพัตยา เมืองพัทธยา จังหวัดชลบุรี*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุณี จอมโคกสูง. (2555). *การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตวรา หาญสุวรรณ. (2560). *การบริหารจัดการด้านการออมที่ดีของนักเรียนธนาคารแสลงโทณพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ณทิพรดา ไชยศิลป์. (2560). *กิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างการออม ในวิชาเศรษฐศาสตร์ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งกวาว จังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ณัฐพรณ คชโสภณ. (2553). *รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีธนาคารเพื่อส่งเสริมการออมของนักเรียนมัธยมศึกษา ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). *เริ่มต้น การวางแผนทางการเงิน*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2561, จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว็บไซต์: <https://www.set.or.th/education/th/start/start.html>
- เทวินทร์ ขอเหนี่ยวกลาง. (2547). *ความฟุ่มเฟือยของเยาวชนคือ "หายนภัย" ของชาติ*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2561, เว็บไซต์: <http://www.ipoll.th.org/article/Prodiga/Prodiga.htm>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). *ธนาคารแห่งประเทศไทยกับการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2561, จากธนาคารแห่งประเทศไทย เว็บไซต์: https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/Report/Pages/AnnualReport2018_box04.aspx
- พิรารวรรณ จิระนันทรพร. (2555). *ทัศนคติของประชาชนวัยทำงานในภาคเหนือของประเทศไทยต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิเยาวชนพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. (2559). *ผลสำรวจเยาวชนไทย พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิต*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2561, จากมติชนออนไลน์ เว็บไซต์: https://www.matichon.co.th/local/news_396707
- ระบบฐานข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพชีวิต. (2561). *จำนวน ร้อยละ และอัตราการเปลี่ยนแปลง ครัวเรือนที่เป็นหนี้และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์การกู้ยืมและแหล่งเงินกู้ ปี พ.ศ. 2550 - 2560*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2561, จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เว็บไซต์: http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=3679&template=3R2C&yeartype=M&subcatid=24
- สนทยา เขมวิรัตน์ และ ดวงใจ เขมวิรัตน์. (2552). *การวางแผนการเงินของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. วิจัยทุนสนับสนุนจากคณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Arrondel, L., Debbich, M., & Savignac, F. (2013). Financial literacy and financial planning in France. *Numeracy*, 6(2), 8.
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2011). Financial literacy around the world: an overview. *Journal of pension economics & finance*, 10(4), 497-508.

Murphy, D. S., & Yetmar, S. (2010). Personal financial planning attitudes: a preliminary study of graduate students. *Management Research Review*, 33(8), 811-817.

Shim, S., Xiao, J. J., Barber, B. L., & Lyons, A. C. (2009). Pathways to life success: A conceptual model of financial well-being for young adults. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(6), 708-723.